

VARČEVANJE OD A DO ...

Pa smo zajadrali v oktober – mesec varčevanja! Juhuuu. Ali pa tudi ne, saj nas mimogrede kakšen prispevek na radijski postaji, televiziji, v reviji opomni na to, da zdaj bi pa res lahko že nekaj spremenili, saj se naša finančna situacija od lanskega leta ali pa celo izpred dveh let pa do danes ni prav nič spremenila. Morda se je celo poslabšala. In se začnemo spraševati: »Kako naj sploh začnem? Kje naj varčujem? Koliko moram varčevati? Se to sploh izplača?« Skratka, tisoč in eno vprašanje, pri čemer kaj hitro pozabimo, da moramo začeti na začetku – z malimi, premišljenimi koraki. Začeti moramo pri črki A.

ANA VEZOVIŠEK

A – AKCIJA

Najprej potrebujemo načrt – kam sploh želimo priti, kdaj bi želeli priti tja in seveda, kako bomo to dosegli. Moja sodelavka Petra je pred leti dejala: Brez načrta smo kot jadrnica na odprtem morju – odnese nas tja, kamor veter zapiha. In pri denarju ni dobro, da nas odnaša tja, kamor veter zapiha, saj lahko kaj hitro ostanemo brez denarja. Z načrtom se vedno znova opomnimo, kaj je naš primarni cilj. Ja, brez akcije bomo težko šli naprej.

B – BUDGET

Vodenje proračuna ali budgeting. Vem, sila dolgočasno, pa vendar tako izrednega pomena. Brez tega si osebno praktično sploh ne predstavljam, da bi lahko sledili svojim ciljem. Naša finančna slika danes je osnova za to, da si bomo »narisali« finančno sliko, ki jo želimo v prihodnosti. Enostavno moramo vedeti, kam gre naš denar, kakšne so naše navade, da potem spremenimo smer in jo uskladimo s svojimi cilji. Najtežje se je s tem soočiti prvič, ko to postane enkrat rutina, pa si brez tega ne predstavljamo meseca.

C – CILJI

Verjeli ali ne, vendar so največkrat naš največji izziv ravno cilji. Nekateri jih sploh nimajo, drugi imajo cilje nerealne glede na finančno sliko, spet tretji jih imajo preveč ... Cilji so izrednega

pomena, saj nas motivirajo, nam dajo elan. Enostavno se moramo vprašati, kaj si sploh želimo. Je to poplačilo dolgov, nakup nepremičnine, pokojnina, šolanje otrok? Cilj je lahko eden, lahko sta dva, trije ... A pomembno je, da gremo po vrsti. Če imamo npr. dolgove in živimo od plače do plače, potem bi moral biti naš prvi cilj ta, da ne živimo od plače do plače, da privarčujemo za vsaj mesec dni in potem gradimo naprej ...

Č – ČAS TEČE

Z varčevanjem ne gre odlašati, saj nam bo vedno težko začeti. Kot npr. pri teku ali hujšanju ... Tukaj ne moremo čakati na ponedeljek, ko bomo pa res začeli, ali pa na konec meseca. Teга ponedeljka ali pa meseca verjetno ne bomo dočakali. Takoj moramo namreč delati ustrezne odmike, če želimo res kaj privarčevati, sicer nas bo naš največji nasprotnik premagal. In največji nasprotnik smo sami sebi. Preveč izgovorov najdemo, zakaj ne bi danes začeli varčevati in kako bomo začeli, ko bomo imeli višjo plačo, ko otrok ne bo več v vrtcu, ko ... In mine leto, dve, deset in kar naenkrat se znajdemo pred upokojitvijo, brez privarčevanih sredstev. Škoda.

D – DONOS

Danes se marsikdo sprašuje, kje varčevati, ko pa so obresti tako nizke. A bolj kot to, kje varčevati, je pomembno, kakšen je namen varčevanja. Če je naš cilj dolgoročen, potem se lahko spogledujemo z rešitvami, ki nam omogočajo višji donos. Se pa moramo pri tem zavedati, da le-to pomeni tudi višje tveganje. Po drugi strani pa moramo paziti, da ne izgublamo denarja le zato, ker se ne spoznamo na ustrezne rešitve in ne vemo, katere so

primerne za posamezni cilj. Ja, vsak cilj ima namreč drugačne rešitve in teh ne moremo kopirati od soseda, sodelavca ... Vsak izmed nas ima namreč svoj »profil« vlagatelja, drugačno predznaje in vsak je pripravljen različno tvegati.

E – ELIMINACIJA DOLGOV

Limit, kreditne kartice, obročno odplačevanje telefona, gotovinski kredit ... To vse so t. i. »slabi« dolgovi, ki se jih moramo čim prej znebiti. Zakaj? Ker so obrestne mere enostavno tako visoke, da nam jih redkokatera naložba lahko pokrije. Poleg tega so to garantirano visoke obrestne mere, naložbe s tako visokimi obrestnimi merami pa NE obstajajo. Morda vam jih je že kdo kdaj obljubljal, a verjemite, da je šlo res zgolj za obljubo. Ljudje pogosto gledamo na to, kako bi npr. z zmanjšanjem pitja kave prihranili 2 evra na dan, a na drugi strani nas samo limit v višini 1.500 evrov stane toliko oziroma boljše več.

K – KOLIKO VARČEVATI

Obstaja osnovno pravilo, o katerem sem že pisala. To je pravilo 10:10:80, ki nam pove, da bi morali od svojih prihodkov 10 % nameniti za dolgoročne cilje, 10 % za kratkoročne (dopust, zavarovanje avtomobila ...) in razliko – 80 % nameniti za redne stroške. A ker je za nekatere to misija nemogoče, je ključno, da sploh karkoli damo na stran. S tem bomo namreč začeli počasi spreminjati svoje navade in kaj hitro bomo lahko znesek varčevanja povečali. To je namreč veliko bolje, kot pa da se zaženemo, varčujemo npr. 200 evrov mesečno in si potem čez tri mesece skupaj izplačamo in zapravimo za nekaj, kar je bilo res nujno ... Saj vemo,

Brez načrta smo kot jadrnica na odprtem morju – odnese nas tja, kamor veter zapiha.

kako to gre. Vedno je lahko kaj nujnega. Zato sta ključna disciplina in avtomatično usmerjeno varčevanje.

P - POHLEP

Ja, tega je težko zaustaviti. Ljudje smo prav neverjetni ... Gremo v limit ali celo po kredit z namenom, da bomo investirali v super naložbo, s katero bomo čez mesec, dva tako obogateli, da nam ne bo več treba delati za denar. In kakšen je rezultat? Navadno en velik minus. Minus na računu, minus pri prijateljih, bližnjih in minus v naši miselnosti, saj se je težko sprijazniti s tem, da bomo morali očitno delati do konca svojega življenja. Nikar naj nas številke oziroma obljube ne zaslepijo. Cilje lahko dosežemo tudi po drugi poti. Sicer morda ne bo tako hitra, bo pa varna in nas bo z veliko verjetnostjo pripeljala do zelenega cilja.

R - REDNO SPREMLJANJE NALOŽB

To je tudi nekaj, na kar pogosto pozabimo. Ko enkrat določimo cilj in izberemo rešitev za doseg tega cilja, je pomembno, da spremljamo, kje na poti smo. Vsa naša varčevanja je treba spremljati, saj bomo sicer težko reagirali na dogajanje na trgu. Ljudje imamo navado, da ko enkrat sklenemo

neko varčevanje, to enostavno pustimo in potem morda enkrat letno pogledamo izpis stanja, ki ga prejmemo, in je to to. A to ni prav. Naše naložbe ali naš t. i. portfelj je treba redno spremljati (če ga ne znamo sami, si raje poiščimo pomoč), saj bomo le na ta način lahko zasledovali strategijo, ki smo jo določili pred varčevanjem. Gotovo si namreč nihče izmed nas ne želi, da bi tik pred izplačilom izvedel, da je vrednost stanja polovico vrednosti, ki smo jo vplačali v dobi 20, 30 let, kajne?

S - STROŠKI

Nenehno moramo stremeti k temu, da so naši stroški življenja čim nižji. To seveda ne pomeni, da si ničesar ne privoščimo. To pomeni, da z denarjem ravnamo gospodarno. Zakaj bi namreč plačevali elektriko več, kot pa jo lahko pri najcenejšem ponudniku? Enako velja za mobilni telefon, internet itn. Ali pa nakup izdelkov v trgovini ... Prav je, da ravnamo tako, kot da denarja v resnici nimamo, saj bomo sicer po nepotrebem najmanj 10 % ali celo 20 % prihodkov mesečno porabili za stvari, ki nam v resnici ne prinašajo zadovoljstva.

V - VARNOST

Ko govorimo o varčevanju, govorimo o varnosti. To je tisti enkratni občutek,

ko nisi obremenjen s tem, ali si sploh lahko privoščiš bolniško ali ne. Ko se ne obremenjuješ s tem, ali boš ta mesec dobil plačo ali ne. In na to vrsto varnosti zelo pogosto (prepogosto) pozabimo. Ljudje se namreč ne zavedamo, kako pomembno je imeti t. i. likvidnostno vrečo – to je tista posebna vreča (ne naš transakcijski račun, na katerega prejemo plačo), v katero posežemo ob izrednih dogodkih, kot so bolezen, izguba službe, nepričakovano popravilo avtomobila itn. Preverjeno zmanjšuje finančni stres.

Z - ZNANJE, ZNANJE, ZNANJE

»Investiranje v znanje izplača najvišje obresti.« (Benjamin Franklin)

In v znanje na področju osebnih financ je še kako pomembno investirati, saj je to tisto, kar nam omogoča mirno plutje skozi obdobja finančne starosti. Poleg tega pa nam tega nihče ne more vzeti.

Torej, tako kot prvošolčki ne morejo začeti brati, preden ne spoznajo črk in osvojijo abecede, tudi mi ne moremo začeti varčevati. Ja, tudi znati pametno varčevati je danes prava umetnost. A pomembno je to, da se tovrstne umetnosti lahko vsak nauči, če si to le želi. Le pogumno!